

Europeiska miljöbyråns strategi 2004–2008

Bakgrund

Europeiska miljöbyrån inrättades formellt 1990 genom förordning (EEG) nr 1210/90 (ändrad genom förordning (EG) nr 933/1999 och förordning (EG) nr 1641/2003). Beslutet att förlägga byrån till Köpenhamn fattades 1993 och byrån har varit i drift sedan 1994.

Europeiska miljöbyrån är det huvudsakliga officiella organet inom EU som arbetar med att ge snabb, relevant, särskilt anpassad och tillförlitlig information till beslutsfattande instanser och allmänhet, att stödja hållbar utveckling och bidra till att åstadkomma en avsevärd och mätbar förbättring av Europas miljö.

Bland byråns arbetsuppgifter ingår att samordna Eionet och ett informationssystem, samla in och analysera miljöuppgifter från Europeiska kommissionens tjänsteavdelningar, miljöbyråns medlemsländer, internationella organisationer, konventioner och avtal samt ta fram rådgivande underlag till politiska beslut och göra dessa och andra uppgifter tillgängliga i bred skala.

Europeiska miljöbyråns strategi 2004–2008 är byråns tredje fleråriga arbetsprogram, som enligt inrättandeförordningen skall löpa över fem år. Det antogs av styrelsen vid dess möte den 25 november 2003.

Europeiska miljöbyråns medlemsländer

- Medlemsländer
- Samarbetsländer

Europeiska miljöbyråns strategi 2004–2008

Omslag: Europeiska miljöbyrån
Layout: Brandpunkt a/s

Rättsligt meddelande

Innehållet i denna publikation återspeglar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens eller övriga gemenskapsinstitutioners officiella ståndpunkt. Varken Europeiska miljöbyrån eller någon person eller något företag som agerar för byrån ansvarar för hur informationen i denna handling eventuellt kan användas.

Alla rättigheter hävdas

Ingen del av denna publikation får återges i någon form eller med något elektroniskt eller mekaniskt medel, inklusive fotokopiering, inspelning eller annat system för lagring och åtkomst av information, utan skriftligt tillstånd från upphovsrättens innehavare.

En stor mängd information om Europeiska unionen finns tillgänglig på Internet. Den kan nås via Europa-servern (<http://europa.eu.int>).

Katalogiseringsuppgifter finns i slutet av publikationen.

Luxemburg: Byrån för Europeiska unionens officiella publikationer, 2004

ISBN 92-9167-650-0

© Europeiska miljöbyrån, Köpenhamn, 2004

Europeiska miljöbyrån
Kongens Nytorv 6
DK-1050 Köpenhamn K
Danmark
Tfn (45) 33 36 71 00
Fax (45) 33 36 71 99
E-post: eea@eea.eu.int
<http://www.eea.eu.int>

Förord av styrelsens ordförande

Startdatum för Europeiska miljöbyråns nya femåriga strategi sammanfaller med att jag tar över som ordförande för byråns styrelse. Jag är hedrad över att ha valts till denna viktiga post och ser fram mot ett nära samarbete med styrelseledamöterna och verkställande direktör Jacqueline McGlade vid genomförandet av miljöbyråns strategi de närmaste åren.

På styrelsens vägnar skulle jag vilja tacka vår avgående ordförande Kees Zoeteman som hängivet och skickligt har lett byråns arbete de senaste fyra åren. Vi önskar honom all välgång i hans framtida verksamhet.

Inför de kommande fem åren skulle jag vilja lyfta fram två strategiska aspekter av Europeiska miljöbyråns vidare utveckling.

Den första är utvidgningen där miljöbyrån fortsätter att gå i spetsen för den europeiska integrationen. Medan EU som sådant står inför en utvidgning till 25 medlemsländer den 1 maj 2004 har miljöbyrån redan 31 medlemmar, däribland Rumänien, Bulgarien och Turkiet. Vi arbetar också i nära samarbete med länderna på västra Balkan. På så sätt ökar Europeiska miljöbyrån inte enbart miljöinformationens kvalitet och täckning, utan bidrar också i liten skala till dessa länders stabilisering och utveckling till förmån för fred och välfärd i Europa som helhet.

Den andra aspekten är den ökade betoning som kommer att läggas på utvärderingen av politikens genomslagskraft. Miljöpolitiken kan inte längre åka snålskjuts på allmän välvilja. För att kunna övertyga både politiker och allmänhet om att miljöpolitiken behövs och gynnar samhället som helhet måste vi på ett effektivt sätt kunna visa att den ger verkliga resultat. Jag välkomnar det faktum att Europeiska kommissionen också ser en tydlig uppgift för Europeiska miljöbyrån på detta område. Vi kommer att arbeta i nära samarbete med kommissionen för att åstadkomma verkliga resultat.

Lars-Erik Liljelund

Förord av vetenskapliga kommitténs ordförande

Den vetenskapliga kommittén välkomnar och stöder Europeiska miljöbyråns strategi där de huvudsakliga prioriteringarna för de kommande fem åren fastställs. Med denna stabila plattform kommer byrån avsevärt att kunna öka sin oberoende och kvalitetssäkrade information till nytta för miljön och Europas medborgare.

Kommittén ser fram mot att få fylla sin funktion i denna utveckling. Europeiska miljöbyrån bör inte själv bedriva någon forskning, utan bygga på och integrera de senaste rönen från forskarvärlden i den information den erbjuder. Samtliga medlemmar i kommittén har hög vetenskaplig integritet och som kollektiv omfattar medlemmarna de expertområden som är relevanta för byråns arbete. Vår uppgift är därför att garantera starka band mellan forskarsfären och miljöbyrån och att tillföra kritiska synpunkter på dess arbete.

På inget annat område är denna överbryggande funktion mellan forskningskunskap och politik lika viktig som inom utvecklingen av indikatorer. Att sammanfatta komplexa vetenskapliga resonemang, teorier och hypoteser i lättbegripliga och generellt aggregerade indikatorer är centralt för byråns arbete. Att ta fram indikatorer som åskådliggör sambanden mellan miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter av hållbar utveckling är en stor utmaning. Det finns också ett behov av samlade indikatorer som sammanfattar enorma mängder information från flera områden. Uppdraget består här i att möta detta behov utan att förlora de ofta komplicerade och motsägelsefulla tendenserna ur sikte, tendenser som ligger bakom de samlade siffrorna.

Slutligen vill jag betona den enorma betydelsen av att säkra uppgifternas och bedömningarnas kvalitet och att kvantifiera osäkerhetsfaktorer. Öppenhet i detta hänseende är av största vikt om kunder och allmänhet skall kunna använda de uppgifter byrån lämnar ut på rätt sätt. Den vetenskapliga kommittén ser redan över dessa frågor och har som mål att ge byrån ett starkt stöd i detta hänseende.

Bedrich Moldan

Översikt av byråns verkställande direktör

Människors livskvalitet är i hög grad beroende av den miljö de lever i, liksom av den sociala och ekonomiska utvecklingen. Miljöbyrån bidrar till att fylla en viktig funktion för att trygga Europas framtid genom att i rätt tid ge tillförlitlig, relevant och särskilt anpassad miljöinformation till beslutsfattare och allmänhet.

Anspråken på miljöbyrån förändras snabbt. Europeiska miljöbyrån var från början tänkt som ett organ som kunde lämna information och uppgifter om miljön, men får i dag beställningar från Europaparlamentet, Europeiska kommissionen och sina medlemsländer som inte enbart handlar om att utarbeta rapporter eller lämna råd beträffande miljöläget eller tekniska frågor om miljöskydd och hållbart utnyttjande av naturresurser, utan även om genomslagskraften hos och genomförandet av centrala miljöpolitiska eller sektorspolitiska beslut. De närmaste fem åren kommer därför byrån att utvidga sitt arbete till att stödja en rad politiska beslutsprocesser genom att bidra med kunskap om Europas miljö och om de åtgärder som vidtas för att skydda den.

En av de frågor som är viktigast för medlemsländerna är behovet av att de inrapporterade uppgifterna blir mer enhetligt utformade. De närmaste fem åren kommer byrån att arbeta med sina främsta internationella samarbetspartner, däribland Europeiska kommissionen, (framför allt Eurostat och Gemensamma forskningscentret), OECD och olika internationella konventioner, för att fastställa sätt på vilka uppgifter kan lämnas vid ett tillfälle, men användas i många syften. För att stödja denna satsning kommer byrån att utvidgas och ytterligare förbättra sin kvalitetssäkring av den information den använder genom att inrätta en kvalitetskontroll och ett kvalitetsstyrningssystem för hela byrån. Systemet kommer att vara öppet för miljöbyråns nätverk av statliga organisationer och myndigheter medborgargrupper, företag och specialister, så att data kan följas från källa till slutanvändare. Denna verksamhet kommer att stödjas med ett förstärkt program för att höja kompetensen i nya medlemsländer.

Europeiska miljöbyrån arbetar hårt för att uppfylla de målsättningar och mål som fastlagts i Europeiska kommissionens lagstiftnings- och arbetsprogram som omfattar utvidgning, stabilitet och säkerhet, hållbar utveckling och en solidarisk ekonomi. Genom ett integrerat synsätt i bedömningen av förbättringar eller försämringar på miljöområdet kommer miljöbyrån att kunna ge en unik bild av påverkan inom olika sektorer och politikområden. Byrån strävar de kommande fem åren efter att ytterligare utvidga denna kapacitet genom att utarbeta integrerade bedömningar av hur de största sektorerna och miljön samverkar, genom omvärldsbevakning och scenarier för att kunna förutse potentiella hot och möjligheter och därigenom fastställa ett genomförbart, säkert och stabilt mönster för hållbar utveckling.

Jacqueline McGlade

Innehåll

Förord av styrelsens ordförande.....	iii
Förord av vetenskapliga kommitténs ordförande	iv
Översikt av byråns verkställande direktör	v
Ny form för Europeiska miljöbyrå.....	1
Miljöbyråns organisation och nätverk	2
Ett integrerat synsätt	3
Europas miljö: sjätte miljöhandlingsprogrammet	4
Informationssystem och nätverk.....	5
Att motverka klimatförändringarna	7
Att motverka förlust av biologisk mångfald och förstå geografiska förändringar	8
Att skydda människors hälsa och livskvalitet	9
Hållbart utnyttjande och hantering av naturresurser och avfall.....	12
Miljöbyrå i världen	13
Att stödja en politik för hållbar utveckling och miljö.....	14
Att förvalta våra resurser	17

Ny form för Europeiska miljöbyrå

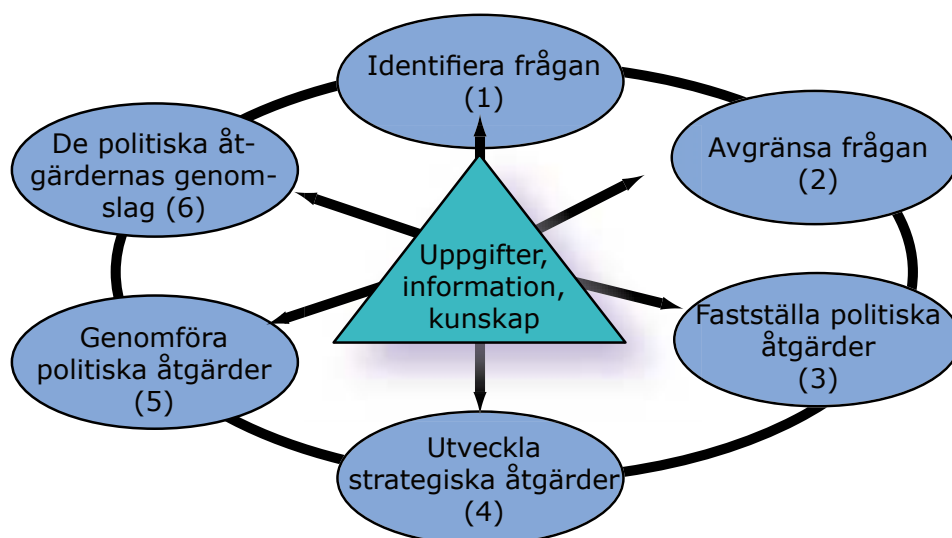
Miljöbyråns organisation och nätverk

I januari 2004 blev byrån klar med sin omorganisering, i tid för att inleda arbetet enligt strategin för 2004–2008. Syftet med den nya organisationen är att bättre motsvara de ändrade behoven hos byråns främsta kunder och att tillgången till uppgifter, information och enskilda sakkunniga skall bli öppnare. Olika grupper har etablerats för att föra samman personer som skall arbeta med mer integrerad verksamhet kring sektorsanalyser, policyanalyser, utveckla nya informationssystem som omfattar geografisk information, scenarier och bedömningar inom centrala områden som vatten och biologisk mångfald, kemikalier, avfall, luftkvalitet, klimatförändringar och miljö och hälsa.

För att kunna erbjuda en effektivare kommunikation med Europaparlamentet, kommissionen, övriga gemenskapsinstitutioner, medlemsländer och partner världen över har ett övergripande verksamhetsprogram inrättats. Med detta nya program kan nya produkter tas fram, till exempel korta redogörelser, uppdateringar, multimedieprodukter och vidare kommunikationsstrategier.

Miljöbyrån är en nätverksorganisation och kan via Eionet erbjuda råd och fakta om indikatorer, dataflöden och för att göra informationen mer enhetlig. Information om strategiernas genomslag leds nu via ett nytt nätverk med europeiska miljöskyddsmyndigheter. De närmaste fem åren kommer byrån att fortsätta att bygga upp nätverkens styrka och försöka utvidga dem genom en aktiv process med intressenterna för att stödja utvecklingen av scenarier, policyutvärderingar och kvalitetssäkring av uppgifter.

De viktigaste etapperna i ett politiskt beslutsfattande med stöd av uppgifter, information och kunskap

Ett integrerat synsätt

Miljöteman och sektorsinriktade teman

Europeiska miljöbyråns strategi är samordnad med det sjätte miljöhandlingsprogrammet. Byråns arbete är indelat i fyra större tematiska områden: motverka klimatförändringar, motverka förlust av biologisk mångfald, förstå geografiska förändringar, skydda människors hälsa och livskvalitet, utnyttja och hantera naturresurser och avfall. Varje område påverkas av en rad samhällsprocesser och sektorsrelaterade processer. De kommande fem åren skall miljöbyrån ta fram en serie bedömningar om sambanden mellan dessa frågor och sektorsövergripande miljöpåverkan. En begränsad uppsättning centrala indikatorer skall användas vid rapporteringen om sektorernas inverkan på miljöutvecklingen och på ekosystemens tillstånd.

	Luft	Biologisk mångfald	Sötvatten	Marin miljö	Mark & jord
Miljöteman					
Motverka klimatförändringarna	■	■	■	■	■
Motverka förlust av biologisk mångfald/förstå geografiska förändringar	□	■	■	■	■
Skydda människors hälsa och livskvalitet	■	■	■	■	■
Hållbart utnyttjande och hantering av naturresurser och avfall	□	□	■	■	■
Sektorsteman					
Jordbruk	■	■	■	■	■
Kemikalier	■	■	■	■	■
Energi	■	□	■	■	■
Transport	■	■	□	□	■
Markanvändning och planering	□	■	■	□	■
Internationella frågor	■	■	■	■	■

■ Större arbetsområde för miljöbyrån □ Mindre arbetsområde för miljöbyrån

Europas miljö

Informationssystem och nätverk

Europeiska miljöbyråns informationssystem Eionet inrättades för att stödja all den verksamhet inom miljöbyrån och Eionet som rör flödet av uppgifter och information från länder och andra till miljöbyrån, samt de bedömningar och den kunskap som förmedlas åter till länderna, gemenskapens institutioner och övriga kunder. Systemet omfattar människor och organisationer i nätverket, deras informationsutbyte liksom stödjande infrastruktur och elektroniska verktyg.

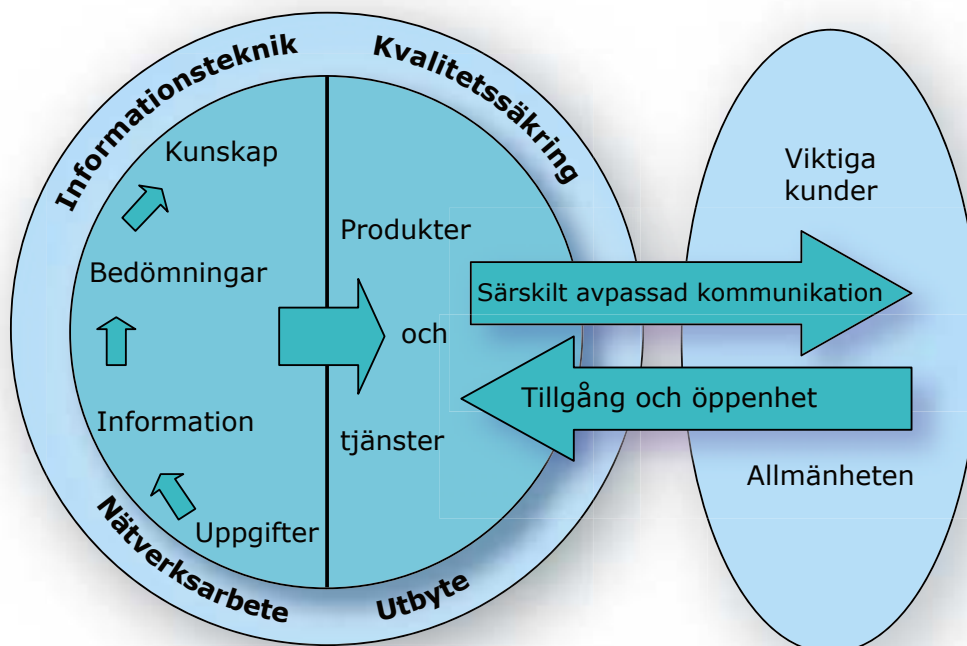
Bland byråns prioriteringar de närmaste fem åren ingår en förbättring av systemet så att det kan bli ett effektivare stöd vid utvecklingen av miljöbyråns produkter och tjänster; nätverket och de funktioner som användarna behöver skall även byggas ut. Kvalitetssäkringsrutiner kommer att införas och stärkas för att användarna skall få standardiserade, homogena och tydligare definitioner av uppgifterna. Dessutom skall miljöbyrån bidra till den granskning som under kommissionens ledning görs av rapporteringsverksamheten och kommer att bygga ut informationssystemet till att bli ett gemensamt europeiskt integrerat system för geografisk information i linje

med Inspire (infrastruktur för geografisk information i Europa) och initiativet Global övervakning av miljö och säkerhet (GMES).

a) Central uppsättning av indikatorer

Den huvudsakliga användningen av indikatorer är att förmedla information på ett tydligt och enkelt sätt. Indikatorerna är inriktade på de aspekter som betraktas som relevanta för det politiska beslutsfattandet och bakom indikatorerna ligger allmänt tillgängliga uppgifter. Generellt sett kan informationen kvantifieras med hjälp av indikatorerna genom att olika och skiftande uppsättningar uppgifter integreras; därigenom kan tendenser bakom komplexa fenomen beskrivas.

Miljöbyrån har de senaste fem åren tillsammans med sina medlemmar arbetat med att utveckla en central uppsättning indikatorer och index som skall återspegla miljösituationen mot bakgrund av analyser av det ekonomiska läget, den sociala utvecklingen och genomförandet av politiska beslut. Under strategins första år kommer byrån att konsolidera den centrala uppsättningen av indikatorer och tillhörande uppgiftsflöden från länderna. Miljöbyrån och Eionet kommer sedan att använda informationen för att på europeisk nivå ta reda på vilka framsteg som gjorts när det gäller att uppnå politiska målsättningar och mål; de kommer också att använda jämförbara uppgifter och samstämmiga metoder för att göra en benchmarking av ländernas framsteg på miljöområdet.

b) Enhetligt system

Nätverket skall byggas ut så att nödvändig kompetens tas in för de nya typer av produkter och tjänster som skall utvecklas under femårsperioden, till exempel på området för hållbar utveckling.

Via rapporten om prioriterade dataflöden inom Eionet skall byrån utforma bedömningar av hur olika länder levererar uppgifter och uppgifternas kvalitet.

Byrån kommer att förbättra kontakterna med externa organisationer som arbetar med dataflöden (inklusive geografiska data) och indikatorer, särskilt med OECD, Eurostat och Gemensamma forskningscentret, JRC, som omfattas av initiativet Global övervakning av miljö och säkerhet (GMES).

De elektroniska verktygen och den elektroniska infrastrukturen samt den granskning av framsteg av processerna under Reportnet kommer att fortsätta utvecklas med hjälp av anslag från kommissionen och miljöbyrån så att informationsflödena blir effektivare, öppnare och tillgängliga för flera olika ändamål.

Miljöbyråns datawarehouse kommer att fungera som stöd för den centrala uppsättningen av indikatorer och utgöra ramen för tvärspektoriella analyser. Interaktiva verktyg som gör att användarna kan analysera miljödata, ta fram indikatorbaserade bedömningar för egen användning och ta del av bästa praxis kommer att införas.

c) Kommunikationstjänster för allmänheten

Miljöbyrån kommer att stärka sina kommunikationssystem för att via de mest lämpade kanalerna nå ut till sina största kunder och till allmänheten.

De närmaste fem åren kommer en omfattande geografisk internetportal för regional och lokalt anpassad information att bli tillgänglig. Syftet är att ge allmänheten möjlighet att hitta information om sin egen närmiljö. Genom att skriva in postnummer eller använda interaktiva kartor och funktioner kan människor hitta information om miljövillkor som påverkar luft, mark och vatten, plus information om åtgärder och gällande bestämmelser på miljöskyddsområdet. Portalen byggs genom att byråns verksamhet kombineras med andra pågående initiativ inom FN och annan internationell nivå, på nationell nivå liksom på gemenskapsnivå.

I systemet kommer det också att finnas en rad historiska uppgifter och realtidsuppgifter om miljöns kvalitet. Miljöbyrån kommer till exempel att lansera det europeiska registret över utsläpp av föroreningar 2004. Registret ger lokal information om enskilda företags miljövillkor. De närmaste fem åren kommer byrån att utöka bevakningen med fler ämnen och 2008 skall ett system finnas på plats som omfattar miljöbyråns samtliga medlemsländer.

Webb- och multimediatjänster med särskild inriktning på yngre användare skall införas.

Att motverka klimatförändringarna

EU:s politik sätter fokus på att förhindra eller sakta ner klimatförändringarna. Olika politiska åtgärder, inklusive energibesparing, utveckling av förnybara energikällor, utveckling av hållbara transporter, utsläppshandel och de flexibla Kyoto-mekanismerna kommer att avgöra framstegen mot att nå de mål som satts upp av medlemsstaterna.

Miljöbyrån arbetar med att ta fram bedömningar och analyser för att stödja genomförandet av Kyoto-protokollet, samt förmedla rådgivning och informativa dokument till kommissionen, parlamentet och unionens ordförandeskap för att lyfta fram nya klimatpolitiska områden i syfte att både minska utsläppen av växthusgaser inom transport-, energi- och industrisektorn och jordbruket och för policies syftande till anpassning till klimatförändringarna.

De närmaste fem åren kommer miljöbyrån att ha följande prioriteringar:

a) Bedömningen av framsteg med att uppnå Kyoto-målen och att fördela bördan av Kyoto-avtalet

Stöd till genomförandet av Kyotoprotokollet till FN:s ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC) och de åtaganden EU och medlemsstaterna gjort att 'dela på bördan' (2008–2012), inklusive att senast 2005 uppnå påvisbara framsteg för att klara dessa åtaganden. Här ingår även stöd till EU:s målsättning att senast 2010 minska energiintensiteten inom unionen med en procent per år utöver vad som annars skulle ha åstadkommits och att senast 2010 ha ökat konsumtionen av förnybar energi inom unionen till tolv procent av den sammanlagda energikonsumtionen. Planerade insatser innefattar:

- bedömningar av framstegen för att uppnå målsättningarna från Kyoto och av effekten av nationell politik och EU:s politik,
- övervakning av växthusgaser, med rapportering och granskning,
- Europa benchmarking av i förhållande till andra delar av världen.

b) Klimatförändringarnas inverkan, anpassning och scenarier

Stöd till EU:s ståndpunkt att förespråka ett internationellt avtal om striktare målsättning för minskningar efter den första periodens åtaganden enligt Kyoto (2008–2012). Detta styrs av EU:s långsiktiga mål en global temperaturökning på högst två grader över nivåerna före industrialiseringen, vilket på lång sikt kräver en global minskning av växthusgasutsläppen med 70 procent från 1990 års nivåer. Detta arbete innebär också ett stöd till integrerade sektorspolitiska analyser och till EU:s strategi för hållbar utveckling som går ut på att öka användningen av hållbar energi, genom att använda förnybar energi och öka verkningsgraden på energianvändningen. Planerade insatser innefattar:

- scenarier över utvecklingen inom olika sektorer och över klimatförändringarnas inverkan, inklusive bidrag från ett EU med 25 medlemsländer,
- bedömning av inverkan på klimatförändringarna och anpassning till dem, inklusive bedömning av säsongsbetonade egenskaper på regional nivå (t. ex. temperatur, nederbörd och förekomst av stormar),
- integrerade sektorspolitiska analyser, däribland av miljöteknikens roll,
- fastställande av känsliga områden och bedömning av anpassningen till klimatförändringar.

Att motverka förlust av biologisk mångfald och förstå geografiska förändringar

I Europa har vi åtagit oss att stoppa utarmningen av den biologiska mångfalden och skydda livsmiljöer och områden av särskilt bevarandevärde. Miljöbyrån skall stödja detta genom bedömningar av avståndet till målet, information om förändringar i den biologiska mångfalden på olika geografiska nivåer, analyser av samband med annan socioekonomisk utveckling och andra belastningar och av de politiska åtgärdernas genomslag på andra politiska beslutsområden.

De närmaste fem åren kommer byrån att ha följande prioriteringar:

a) Biologisk mångfald

Arbete för att uppnå 2010 års målsättning att stoppa utarmningen av biologisk mångfald genom bedömningar av tendenser inom den biologiska mångfalden i förhållande till fysisk planering, jordbruk, skogsvård, fiske, miljöförstöring, markföroreningar och vård av landsbygdsmiljö. Planerade insatser innefattar:

- bedömningar av avståndet till målet för 2010,
- indikatorer för genomförandet av politiska åtgärder för biologisk mångfald, framför allt Natura 2000, och sambandet med politiska åtgärder inom olika sektorer,
- bedömningar av tillståndet hos skogar i Europa,
- stöd till medlemsstaterna och kommissionen beträffande de Natura 2000 och aktionsprogrammen för biologisk mångfald,
- sammanställning av befintliga erfarenheter och kunskap i de olika nätverken för att ta fram gemensamma metoder för övervakning av livsmiljöer och arter och belastningar på dessa,
- drift av referensdatabaser, portaler, riktlinjer och nätverk,
- utveckling av nätverk för tidig varning för främmande invasiva arter,
- integrerad sektorspolitik och ekonomiska analyser.

b) Bedömningar av landskap och geografiska förändringar

Stöd till de geografiska kraven i europeiska och globala utvecklingsinitiativ, däribland centrala tematiska strategier för marina system och jordarter, med särskild hänsyn till förändrad markanvändning i ekologiskt känsliga områden och skyddet av jordarter. Planerade insatser innefattar:

- integrerat informationssystem med geografiska data, för natur- och kulturlandskap och bebyggda miljöer som stöd till tematiska och sektorsinriktade politiska initiativ,
- bedömningar av hållbar utveckling i Europas regioner med hänsyn till biologisk mångfald och landskapsförändringar,
- bedömningar av påverkan förknippad med klimatförändringar, ökenspridning, erosion, förtätad vegetation, intensifierat och extensivt jordbruk samt föroreningar,
- bedömning av kustekosystem och marina ekosystem.

Att skydda människors hälsa och livskvalitet

En betydande del av de stora föroreningarna som präglade förra århundradet har behandlats i stora delar av Europa — stinkande floder, smog, oreglerade soptippar och förorenad mark. Men andra problem växer fram som medför lika mycket skada, även om de inte är lika tydliga i sitt uttryck: global uppvärmning, endokrin störande kemikalier, extremt små luftpartiklar.

Till nya problem krävs det nya lösningar — gemensamt tänkande där alla aspekter av ett visst problem beaktas. Samhället måste nu mobilisera konsumenternas beteende och näringslivets innovationer och olika levnadssätt genom att engagera olika samfund i att planera för en förändring där produktion och konsumtion sker på ett sätt som skyddar och förbättrar miljön samtidigt som vi säkrar välfärden och ökar livskvaliteten för alla, framför allt för utsatta samhällsgrupper.

Miljöfrågorna skär genom både ekonomiska och sociala hänsyn. Samhället kommer inte att lyckas hantera stora frågor som klimätförändringar, transport, energi och hälsa genom att enbart ta fram lösningar som förbättrar miljön, utan måste fatta politiska beslut som även tar hänsyn till de sociala och ekonomiska konsekvenserna.

För miljöbyrån innebär detta att det krävs nya utmanande arbetssätt och tankegångar kring frågorna så att vi kan bidra till att hitta lösningar. Vi kommer de närmaste fem åren att utforska en lång rad synsätt, däribland geografiska analyser, utvecklandet av modeller för test av olika framtidsscenarioer, ekonomiska styrmedel och frivilliga överenskommelser. Vi kommer att satsa på utbildningsprogram och allmänna opinionsmätningar så att miljökunskandet kan föras in i planeringen på lokal nivå.

De närmaste fem åren kommer byrån att ha följande prioriteringar:

a) Miljö och människors hälsa

Arbete för att förbättra människors hälsa och livskvalitet i förhållande till miljön som stöd till EU:s handlingsplaner för hälsa och miljö. Planerade insatser innefattar:

- en metodram för hur miljö- och hälsofrågor skall analyseras,
- en uppsättning av miljö- och hälsoindikatorer för att spåra de främsta miljörelaterade stressfaktorerna som hotar människors hälsa, till exempel luftkvalitet och förorenad inomhusluft, i samråd med miljöbyråns medlemsländer och världshälsoorganisationen, WHO,
- inrättandet av ett Eionet-nätverk för miljö och hälsa,
- en förbättrad uppsättning miljö- och hälsobedömningar,
- partnerskapsaktiviteter med Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet.

b) Kemikalier

Stöd till policy syftande till att minska riskerna vid användningen av kemikalier. Planerade insatser innefattar:

- utveckling av en ram för övervakning och för informationssystem med uppgift om halter, exponering och kemikaliers och bekämpningsmedels inverkan, i olika naturliga och urbanasystem,
- partnerskapsaktiviteter med den nya europeiska kemikaliemyndigheten.

c) Vattenkvalitet och ramdirektivet för vatten

Stöd för att uppnå en kvalitet och kvantitet på grund- och ytvattnet som inte medför några märkbara effekter eller risker för människors hälsa eller miljön. Detta sker huvudsakligen genom stöd till genomförandet av ramdirektivet för vatten med bedömning av framstegen för att uppnå status hosvattentäkter senast 2015, inklusive bedömning av nya frågor som kan uppstå. Planerade insatser innefattar:

- bedömning av europeiska vattendrag,
- vidareutveckling av det europeiska nätverket för vattenövervakning, Eurowaternet, så att det ligger i linje med och blir ett stöd för rapporteringarna enligt ramdirektivet för vatten och enligt direktiven om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse, om dricksvatten och om badvatten,
- ett integrerat informationssystem med geografiska data där sötvatten kopplas samman med kust- och havsområden och med information om på flodens avrinningsområdesnivå.

d) Havsmiljö

Stöd till genomförandet av EU:s marina strategi i samarbete med havskonventioner, med hjälp av bedömningar av ekosystemens tillstånd i de åtta stora marina ekosystem som omger Europa. Särskild vikt läggs vid tendenser beträffande ekosystemens funktion, övergödning, föroreningar, förenlighet med miljölagstiftning, förvaltning och socio-ekonomiska analyser av hållbar användning av havets resurser. Planerade insatser innefattar:

- bedömningar av avståndet till uppsatta mål,
- bedömningar av ekosystemens tillstånd i Europas största marina ekosystem på grundval av ett integrerat geografiskt informationssystem för att undersöka utvecklingen i naturliga system och inverkan av landbaserade föroreningar,
- utveckling av informationsflöden för den marina strategin med hjälp av Reportnet och andra tillgängliga verktyg,
- utveckling av scenarier för utvecklingen av kustområden, utnyttjandet av marina resurser och sjötransporter i Arktis och Medelhavet,
- partnerskapsaktiviteter med Europeiska byrån för sjösäkerhet.

e) Luftkvalitet

Stöd till processen för att nå en luftkvalitet som inte medför några märkbara effekter på eller risker för människors hälsa eller miljön. Planerade insatser innefattar:

- bedömningar av avståndet till uppsatta mål,
- bedömningar av lokala luftföroreningar och föroreningar av inomhusluft,
- övervakning av luftkvalitet och utsläpp av luftförorenande ämnen, inklusive förbättringar av Airbase,
- bedömning av exponering för luftförorenande ämnen, särskilt i storstadsområden och tungt belastade vägstråk.

f) Storstadsområden och buller

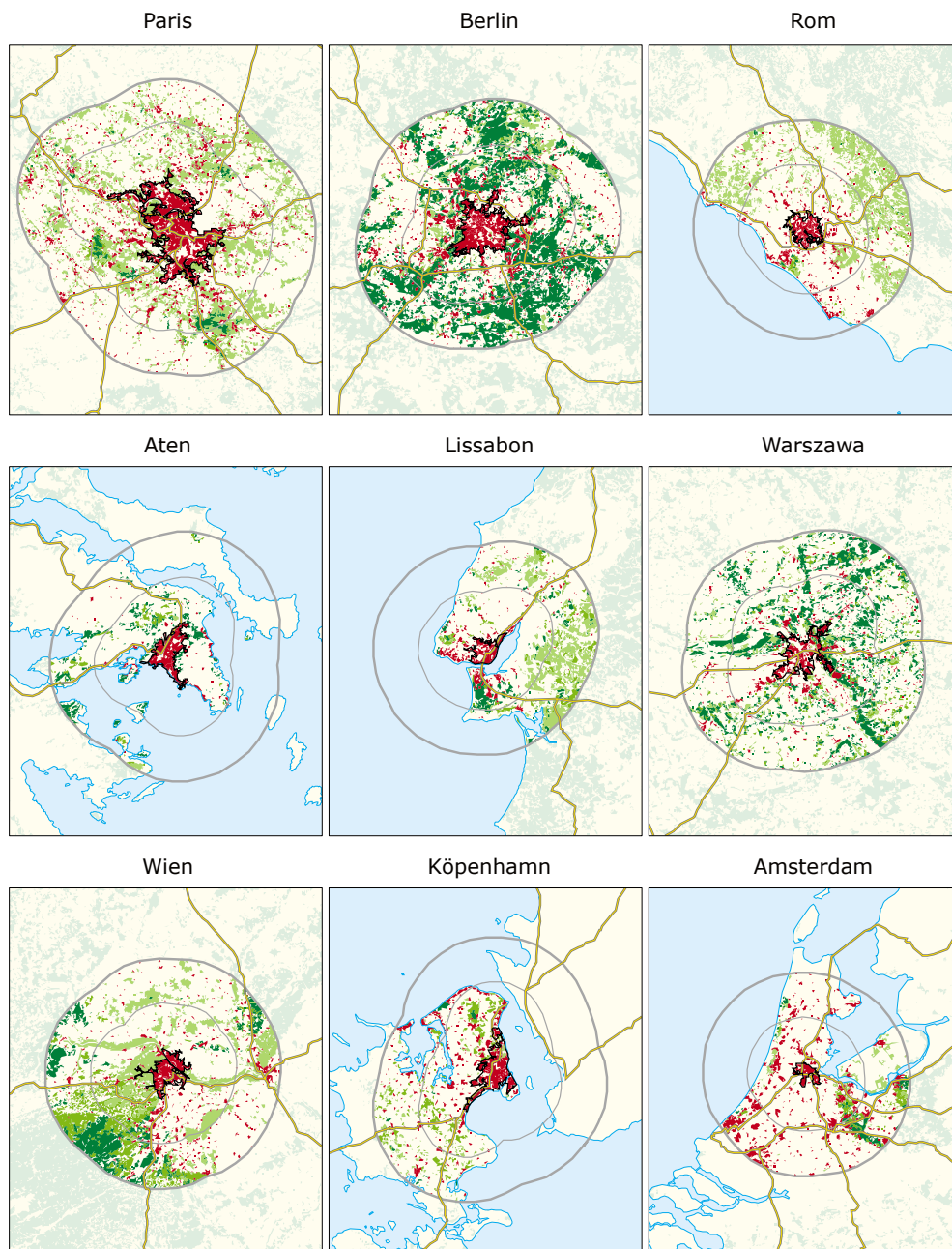
Stöd till att förbättra livskvaliteten i storstadsområden. Bland arbetsområdena finns:

- bedömning av ändrade livsstilar och gröna ytor i storstadsmiljöer,
- stöd till den tematiska strategin för urban expansion, särskilt vad gäller övervakning av städernas utbredning, markanvändning, rapportering och hållbar stadsplanering,
- bedömning av buller i valda områden.

g) Naturliga och tekniska faror

Stöd till utvecklingen av ramlagstiftning omriskförebyggande insatser och harmonisering av kartläggningen av faror. Planerade insatser innefattar:

- miljö- och ekonomikonsekvensbedömning av naturliga risker,
- kartor över markanvändning och tekniska risker.

**Skogsområden
runt europeiska
huvudstäder**

Hållbart utnyttjande och hantering av naturresurser och avfall

Samhällets efterfrågan på vatten, energi och mineraler ökar och om inte denna efterfrågan kan kontrolleras kommer den att medföra problem för framtida ekonomisk och social utveckling. Avfall ses i allt högre grad som en potentiell resurs: intensiv återanvändning och återvinning av material och ett effektivt materialnyttjande vid tillverkningen kommer att bli standard. Fler produkter kommer att utformas, marknadsföras och licensierade för att minimera miljökostnaderna vid framställning, användning och slutförvaring.

Byrån kommer att fortsätta att ge information och bedömningar till stöd för policyom avfallshantering och hållbar användning av naturresurser så att prioriteringar, övervakning och uppföljningar kan göras och bästa praxis fastställas.

De närmaste fem åren kommer byrån att ha följande prioriteringar:

a) Bedömningar av avfalls- och materialflöden

Stöd till de politiska avsikterna bakom de tematiska strategierna för hållbart utnyttjande av naturresurser och avfallsåtervinning. För att åstadkomma en märkbar allmän minskning av de genererade avfallsvolymerna måste resursanvändningen hindras öka i samma grad som den ekonomiska tillväxten, och resursanvändningen med tillhörande konsekvenser får inte överstiga miljöns bärformåga. Planerade insatser innefattar:

- stöd till de tematiska strategierna för hållbart utnyttjande av naturresurser och för avfallsåtervinning,
- bedömningar av avfalls- och materialflöden,
- analys av policy om avfall och naturresurser, däribland bedömning av åtgärder och åtgärdseffektivitet,
- utveckling av indikatorer för utnyttjande av naturresurser och förebyggande av avfall,
- stöd till medlemsländernas avfallsrapportering (inklusive direktivet om förpackningsavfall) och redovisning av materialflöden,
- stöd till förordningen om avfallsstatistik, inklusive åtagandet att granska rapporteringskyldigheterna.

b) Information om bästa praxis

Underlättandet av en märkbar generell minskning av resursanvändningen och lägre volymer av genererat avfall, genom att sprida information om verktyg och politiska styrmedel. Planerade insatser innefattar:

- fastställande och information om bästa praxis och framgångsrika fall i praktiken.

Miljöbyrån i världen

I sjätte miljöhandlingsprogrammet framhävs vikten av att fullständigt och korrekt integrera samtliga miljömässiga aspekter i gemenskapens yttre förbindelser och EU:s påverkan på övriga världen. I omvärlds delen av EU:s strategi för hållbar utveckling behandlas detta behov genom att man efterlyser ett förbättrat samarbete med internationella organ och utvecklingsländer för att förbättra utvecklingssamarbetets omfattning, liksom dess kvalitet, inverkan och hållbarhet. EU:s politik för ett vidgat europeiskt grannskap främjar liknande idéer för en utvidgad union gentemot länder i södra och östra Europa, Medelhavsområdet och EECCA-staterna (staterna i Östeuropa, Kaukasus och Centralasien). Enligt förordningen om Europeiska miljöbyråns inrättande måste byrån undvika dubbelarbete gentemot andra organ. Det är därför väsentligt att miljöbyrån utvecklar sitt arbete tillsammans med relevanta internationella organisationer, sekretariat vid internationella konventioner och med tredje land för att garantera att respektive verksamhet för de olika miljöproblemen samordnas på rätt sätt och blir effektivare. I detta ingår ett ökat utbyte av erfarenheter, vidareutveckling av gemensamma metoder och särskilt anpassade gemensamma tjänster och produkter.

De närmaste fem åren kommer byrån att ha följande prioriteringar:

a) Stöd till politiken för ett vidgat europeiskt grannskap

Stöd till att delge och utbyta miljöinformation och erfarenheter från olika ämnesområden, arbetsmetoder, ramar osv. med EU:s grannländer i södra och östra Europa, Medelhavsområdet och, om resurser finns, EECCA-staterna, inklusive inrättandet och konsolideringen av arbetskontakter och partnerskap med internationella och regionala organisationer.

Planerade insatser innefattar:

- förbättrad informationskompetens och förbättrat informationsflöde i södra och östra Europa inom CARDS-programmet,
- offentliggörandet av gemensamma temameddelanden tillsammans med FN:s miljöprogram UNEP,
- bidrag till UNEP:s fjärde Global Environmental Outlook (GEO-4), som offentliggörs 2006–07,
- förbättrad informationskompetens och förbättrade informationsflöden inom EECCA-staterna genom processen Miljö för Europa samt medverkan i utarbetandet av rapporten om den fjärde paneuropeiska bedömningen 2007,
- bedömning av miljöeffekterna av Europa-Medelhavsområdets frihandelsområde (avses inrättas 2010).

b) Stöd till omvärldsdelen av EU:s hållbara utveckling

Stöd, i samarbete med internationella organ, till bedömningen av EU:s inverkan på miljön i länder och regioner utanför Europa vad gäller hållbar utveckling; mätning av framsteg på vägen mot millenniemålen och globalt ansvarstagande. Planerade insatser innefattar:

- samarbete med UNEP kring GEO-serien och gemensamma meddelanden,
- utveckling av dataflöden som stöd till indikatorer för internationella frågor.

c) Utveckling av partnerskap för att stödja global miljöförvaltning

Konsolidering, genom partnerskap, av processer för att dela information som stöd för en integration av miljöpolitiken på global nivå. Planerade insatser innefattar:

- enhetliggörande av internationell rapportering genom inrättandet och stärkandet av avtal med internationella organ och konventioner inom särskilda politikområden,
- stärkt samarbete med FN:s organ, OECD, internationella finansinstitutioner och Eurostat för att garantera en bättre harmonisering av global rapporteringsverksamhet och leverans av gemensam information,
- samarbete med WHO och USA's miljöskyddsmyndighet EPA för att stödja kunskapsuppbyggandet inom området hälsa- och miljö.

Att stödja en politik för hållbar utveckling och miljö

Den senaste miljöpolitiken har utvecklats inom olika politiska ramverk, inklusive Cardiff- och Lissabonprocesserna, sjätte miljöhandlingsprogrammet och EU:s strategi för hållbar utveckling. Dessutom har den politiska utvecklingen med utvidgningen, ekonomins globalisering och strategiskt fastställda hållbarhetsmålsättningar bidragit till att frågorna blivit mer komplexa och till ovisshet kring framtiden. Den huvudsakliga inriktningen inom andra politikområden har varit att beakta ekonomiska och sociala problem, snarare än hänsyn till miljön. Till följd av detta kommer nu miljöbyrån att behöva infoga tankegångar om integration, ovisshet och tillämpningen av försiktighetsprincipen i sitt arbetsprogram.

För att kunna fatta sunda politiska beslut om hållbar utveckling krävs det bättre information och metoder för konsekvensbedömning, liksom för framtidsanalyser. Det kommer också att finnas möjlighet att utveckla mer integrerade bedömningar för att hantera gränsöverskridande frågor och nya frågor. Byrån kommer med sina intressenters medverkan att utveckla scenarier och

modeller över vilka konsekvenser de nuvarande och planerade miljöpolitiska åtgärderna för hållbar utveckling får i framtiden.

De närmaste fem åren kommer byrån att ha följande prioriteringar:

a) Hållbar utveckling

Stöd till bedömningar av och rapportering om framsteg för EU:s strategi för hållbar utveckling, inklusive utmaningarna vid utvidgningen och nationella processer. Att sätta in miljöbyråns bedömningar i ett bättre hållbarhetssammanhang genom att ta fram riktlinjer och anvisningar, bättre information om referensvärden för hållbarhet och bättre förståelse för övergripande socialt ansvar. Planerade insatser innefattar:

- bedömning av hur miljömålsättningar uppnåtts i förhållande till sjätte miljöhandlingsprogrammet, Cardiff- och Lissabonprocesserna, EU:s strategi för hållbar utveckling och deras samverkande innehåll,
- samband mellan miljöbyrån/Eionet och relevanta sociala och ekonomiska nätverk och expertgrupper,
- analys och spridning av information och riktlinjer om hållbar utveckling och bedömningar av hur hållbarheten påverkas,
- ekonomiska analyser av hållbar utveckling,
- scenarier över europeisk och regional utveckling.

b) Utvidgningens utmaningar

Stöd till utvidgningsprocessen under 2004 och tillhörande krav från EU. Planerade insatser innefattar:

- stöd till anslutningsprocessen 2004,
- utvidgningsaspekterna av sjätte miljöhandlingsprogrammet,
- uppföljning av utvidgningsprocessen efter 2004.

c) Regelbundna gränsöverskridande bedömningar

I enlighet med förordningen om miljöbyråns inrättande skall byrån vart femte år publicera en rapport om läget, tendenser och framtidsutsikterna för Europas miljö, kompletterad med mer regelbundna rapporter i specifika ämnen, baserade på indikatorer. Detta kommer även fortsättningsvis att göras för att stödja planeringen av politiska program och framför allt granskningen efter halva tiden av sjätte miljöhandlingsprogrammet (2006). Dessutom kommer verksamheten att inriktas på att mäta framsteg och på benchmarking.

Planerade insatser innefattar:

- Rapport om Europas miljö 2005 (*State and outlook environment report 2005*),
- Miljösignaler (årlig rapport),
- ögonblicksbilder från miljöbyrån,
- korta genomgångar av politikområden.

d) Sektorsvisa bedömningar

Miljöbyrån syftar till att för varje prioriterat tema i sjätte miljöhandlingsprogrammet och för de centrala avsnitten i Cardiff-processen försöka utarbeta en regelbunden uppdatering av framstegen på väg mot de politiska målen och målsättningarna, inklusive utsikterna inför framtiden och jämförelser mellan länder och regioner som bygger på slutsatser från och spridning av gjorda erfarenheter och bästa praxis. Planerade insatser omfattar:

- indikatorbaserade rapporteringsmekanismer för i första hand transporter, jordbruk och energi,
- metod och rekommendationer om dataharmonisering för sektorsvisa jämförelser mellan länder och regioner,
- analys och spridning av bästa praxis.

e) Analys av politikens genomslag

Stöd till förståelsen för politikens effekter och genomslag genom att uppmuntra utbyte av information om politikens genomförande och utveckla särskilt avpassade bedömningar av utvalda miljöpolitiska åtgärder. Planerade insatser omfattar:

- pilotundersökningar (till exempel av avfallspolitik i storstadsområden eller förpackningspolitik) inklusive ekonomiska aspekter,
- analyser av effektiv policy mix och av gränsöverskridande överensstämmelser i partnerskap med andra centrala aktörer, inklusive OECD,
- stöd till nätverket med europeiska skyddsmyndigheter, däribland analyser av genomförandet av särskilda politiska åtgärder i medlemsländerna,
- inrättandet av ett nätverk med professionella politiska analytiker för att stödja utvecklingen av metodguider och ramar för utvärderingar av politiska åtgärders genomslag.

f) Nya frågor som kan uppkomma, forskningsprogram och omvärldsbevakning

Tillhandahållandet av regelbundna bedömningar av nya frågor så att signaler från naturvetenskap och teknik tas upp i politiska diskussioner. Ökad medvetenhet och förståelse för de viktigaste nya frågorna med inriktning på särskilda mottagare för att ge stöd till politiska reaktioner på ett tidigt stadium. Större nya frågor som väcks genom forskning, övervakning, allmänhetens oro eller politiska analyser skall identifieras och väljas ut för analys. De särskilda arbetsområdena omfattar:

- miljöteknik för anpassning till klimatförändringar och inom energi,
- uppföljning av hur genetiskt modifierade organismer tas upp och vilka effekterna blir,
- vetenskapliga synsätt på hur ovisshet i det politiska beslutsfattandet kan hanteras.

g) Scenarier och framtidsstudier

Utvecklingen och analyser av en rad scenarier som stöd för bedömningen av framtidsutsikterna för Europas miljö och konsekvenserna av viktiga politiska val. Utveckling av systematiska metoder för att undersöka troliga framtida tendenser vad gäller tidig upptäckt av svaga signaler, nya frågor och potentiellt överraskande utvecklingslinjer. Planerade insatser innefattar:

- utveckling av omfattande scenarier över Europas miljö,
- djuplodande analyser av scenarier över centrala frågor (t. ex. förändringar i markanvändning i förhållande till klimatförändringar och efterfrågan på energi och sjötransporter i miljö känsliga områden, som Arktis och Medelhavet),
- utformningen av tillvägagångssätt vad gäller allmänhetens och intressenters medverkan vid utvecklingen av scenarier och bedömningar.

Att förvalta våra resurser

Europeiska miljöbyråns strategi 2004–2008 baseras på förutsättningen att dess grundfinansiering ökar gradvis med i genomsnitt fem procent per år. Med tanke på att den allmänna inflationstakten beräknas uppgå till omkring två procent och de ökade lönekostnaderna för miljöbyrån förväntas ligga mellan fyra och fem procent de närmaste åren, utgör en ökning på tre procent av grundanslagen en oförändrad situation.

Den ytterligare ökningen på två procent bedöms nödvändig för att täcka det ökande behovet av att göra datarapporteringen enhetlig, förbättra kvalitetssäkringen och utöka stödet till politiska processer.

Även i fortsättningen kommer byrån att ligga långt framme när det gäller att stödja nya medlemsländer, särskilt Schweiz och länderna i södra och östra Europa. Dessa geografiska utvidgningar, i kombination med samarbete med övriga länder och utvidgat sektorsinriktat arbete, förväntas genomföras och bedömas enligt de villkor för angränsande länder som visas i tabellen. Resurser kommer även att användas för att öka kompetensen

i nya medlemsländer. Samarbete med sektorsansvariga generaldirektorat (GD) kommer att befrämjas ytterligare — särskilt inom energi, transport, jordbruk och fiske. Möjligheten att bedriva gemensamma aktiviteter med parter från näringslivet tas också med i beräkningen.

Miljöbyrån strävar vidare mot en modernare personalförvaltning där personalen lyfts fram som byråns främsta resurs. I detta ingår en stark betoning på fortbildning och personalutveckling, vidare uppbyggnad av ledarskapskompetens och en starkare känsla för organisationens puls. Ett system med styrkort (balanced scorecards) skall bli ett av de främsta verktygen för att övervaka verksamheten internt och förmedla miljöbyråns resultat. Dessutom har byrån infört EMAS-registrering, vilket ytterligare kommer att minska den egna inverkan på miljön och som en länk till samarbetet med näringsliv och leverantörer.

Att leda och ytterligare förbättra projektstyrningen ligger också högt på prioriteringslistan och blir ett steg i riktningen mot att basera hela verksamheten på styrning och budgetering. Revisions- och återkopplingsmekanismer skall integreras i ledningsarbetet.

De närmaste fem åren fortsätter miljöbyrån att arbeta i de nuvarande lokalerna vid Kongens Nytorv 6 i Köpenhamn. Byggnaden rymmer högst 155 kontorsplatser; samtliga dessa kommer att fyllas under denna period.

Beräknad budget

Budget

År	Grundanslag från EU	Bidrag från medlemmar utanför EU	Samarbete med kandidatländer	Övriga GD	Summa
2004	27 200	3 900		500	31 600
2005	28 600	4 900	1 000	1 000	35 500
2006	30 000	5 000	2 000	1 500	38 500
2007	32 200	4 400	2 000	1 500	40 100
2008	33 700	4 500	2 000	1 500	41 700

Personal

År	Antal fast anställda
2004	115
2005	125
2006	135
2007	145
2008	150

Antaganden bakom budgetberäkningen:

- Schweiz blir medlemmar i miljöbyrån 2005,
- Bulgarien och Rumänien förväntas ansluta sig till EU, varvid deras nuvarande bidrag integreras i miljöbyråns huvudbudget,
- direkta bidrag till samarbetet med södra och östra Europa förväntas anslås från 2005 och framåt, med möjlighet till externa anslag för fler länder i öst och för Medelhavsområdet,
- direkta bidrag från sektorsansvariga generaldirektorat förväntas från 2005 och framåt, först från GD Jordbruk och därefter från övriga.

Viktiga dokument från miljöbyrån

Europeiska miljöbyråns vision	Europeiska miljöbyråns strategi 2004–2008	Årlig ledningsplan	Europeiska miljöbyråns webbplats www.eea.eu.int
--------------------------------------	--	---------------------------	--

Vår ambition för framtidens miljö-information

Här fastställs målsättningar på fem år och mål för vår långsiktiga miljövision

Våra prioriteringar, mål och våra planerade resurser för efterföljande år

Här finns information om miljön och vår verksamhet

Årsrapport/ Årlig verksamhetsrapport	Årlig miljöredovisning	Kundgaranti	Halvårsrapport
---	-------------------------------	--------------------	-----------------------

Översikt över året med information om hur arbetet mot fastställda mål framskridit

Vårt arbete för att hantera vår egen miljöpåverkan under året (med start 2004)

Vårt åtagande gentemot EU:s institutioner, medlemsländer och samhället

En mer detaljerad genomgång av vår verksamhet och kortfattade uppgifter om ekonomi och personal

Datapolicy (2004)

De uppgifter som används i miljöbyråns produkter är fritt tillgängliga från dataservicen på miljöbyråns hemsida, under förutsättning att miljöbyråns avtal med uppgiftslämnaren inte innehåller några restriktioner beträffande tillgång eller nyttjande. I miljöbyråns nya produkter på hemsidan kommer det att finnas länkar till de ursprungliga uppgifterna eller, i de fall det föreligger restriktioner för tillgång eller nyttjande, länkar till metadata inklusive information om uppgiftslämnaren.

Europeiska miljöbyrån

Europeiska miljöbyråns strategi 2004–2008

Luxemburg: Byrån för Europeiska unionens officiella publikationer

2003 — 28 s. — 21 x 29.7 cm

ISBN 92-9167-650-0

